

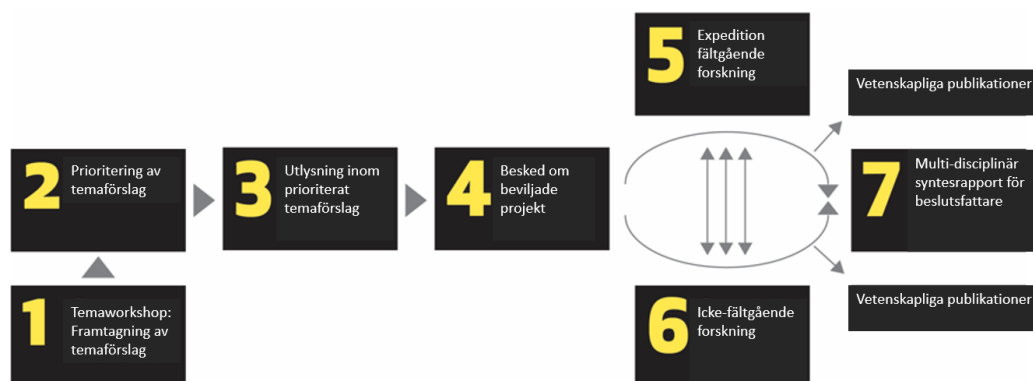
Beskrivning av Polarforskningsprocessen

Sammanfattning

Polarforskningsprocessen (PFP) syftar till en regelbundet återkommande process inom Polarforskningssekretariatets stöd på programnivå. Syftet med stödet på programnivå är att sekretariatet ska kunna planera och erbjuda deltagande i större och mer komplexa fältoperationer, baserat på behoven hos det svenska forskarsamhället. Tidigare har färdplaner för svensk polarforskning tagits fram vilka har varit baserade på enskilda forskares ansökningar (DNR 2013-057; DNR 2010-084). Till skillnad från de tidigare färdplanerna så innebär PFP att fältoperationer binds till storskaliga teman som arbetas fram av flera forskare tillsammans och i samverkan med Polarforskningssekretariatet. Avsikten med dessa teman är att öka omfattningen och intresset för svensk polarforskning, att locka till samarbete över disciplinränsar och att öka tillgängligheten och användandet av fältdata. För att ytterligare öka nyttiggörandet av svensk polarforskning kommer en syntesrapport med en tydlig koppling mellan forskning och samhälle att arbetas fram i slutet av processen. Förutom stödet via PFP bör det nämnas att forskare, liksom tidigare, även kommer att kunna söka operativt stöd på projektnivå vars omfattning motsvarar behovet för en enskild forskare eller forskargrups projekt.

Polarforskningsprocessens sju steg

PFP bedrivs i sju steg vilka är illustrerade i Figur 1. Det bör framhållas att PFP ämnar vara ett viktigt verktyg för sekretariatet när det gäller långsiktig och transparent planering av ansökningsbaserat stöd, förvaltning av polarforskningsinfrastruktur och att med god framförhållning kunna tjäna forskarsamhället. Erfarenheten har till exempel visat att de mest lyckosamma och produktiva expeditionerna har varit just de som på ett tidigt stadium haft ett definierat tema och god en planeringshorisont.

Figur 1. Schematisk uppställning av Polarforskningsprocessens sju steg

Framtagning av temaförslag (1)

PPF börjar med utlysning av temaförslag. Svenska forskare ombeds via öppna utlysningar att skicka in korta beskrivningar av forskningsteman som kan vidareutvecklas tillsammans med andra forskare under en eller flera workshoppar. Till skillnad från ansökningar för operativt stöd på projektnivå ska teman inom PPF vara bredare och innehålla större möjligheter för flera forskare och forskningsdiscipliner att samverka – såväl fältgående som icke-fältgående, inom både naturvetenskap och samhällsvetenskap. Enskilda projektansökningar under ett tema kommer in senare i processen under steg 3. Ett framgångsrikt temaförslag innebär således inte automatiskt att inlämnaren själv kommer att delta utan forskare måste även ansöka och få beviljat att deras projekt skall ingå i ett givet tema.

Efter utlysning där forskare ombeds komma in med temaförslag anordnar Polarforskningssekretariatet öppna temaworkshops där både nationella och internationella forskare, forskningsfinansiärer samt andra intressenter kan komma att delta. Avsikten är att presentera och diskutera igenom de temaförslag som kommit in, utveckla dem, och hitta samarbetsmöjligheter mellan olika intressenter och discipliner. Målsättningen är att sekretariatet ska ha en ny utlysning gällande förslag på teman med två till tre års mellanrum.

Prioritering av temaförslag (2)

Efter workshopparna rankas temaförslagen av en tillsatt expertgrupp. Denna grupp nomineras av forskningsfinansiärer och Polarforskningssekretariatet. Gruppen kan bestå av både internationella och nationella forskare som bedömer dess vetenskapliga innehåll, samt av sekretariatets personal som har möjlighet att bedöma genomförbarheten inom ramen för tillgänglig infrastruktur samt när det tidsmässigt är mest gynnsamt att genomföra olika teman.

Flera teman kan löpa parallellt eller i sekvens efter varandra beroende på vilka resurser som krävs. Följande generella kriterier gäller för bedömning av teman:

- att föreslagna forskningsfrågor inom ett tema är väl beskrivna och ligger i nivå med den internationella forskningsfronten inom området
- ett tema bör inhysa samverkan mellan både fältgående och icke-fältgående projekt
- den fältgående forskningen måste bedrivas i polarområden och med den infrastruktur som Polarforskningssekretariatet kan tillhandahålla
- omvärldsanalys och timing – påverkar när i tid ett tema bäst lämpar sig för genomförande, exempelvis på grund av andra länders planering samt vid större nationella och internationella initiativ

- nyttiggörande i form av förslag på en tematisk syntesrapport riktad mot beslutsfattare, där samhällsrelevansen tydligt framgår.

När expertgruppen har meddelat sina rekommendationer fattar sekretariatet beslut om tentativ tidtabell för kommande teman som offentliggörs.

Utlysning inom prioriterat tema (3)

När teman och tidtabell är beslutade går Polarforskningssekretariatet ut med en öppen utlysning till forskare som kan ansöka om stöd på projektnivå för projekt som passar in i ett aktuellt tema. Utlysningen omfattar både operativt stöd på projektnivå och stöd i mindre omfattning (SIMO) som består av begränsat logistiskt/operativt stöd till polarforskning. Utlysningen sker via Polarforskningssekretariatets hemsida och kommuniceras via nyhetsbrev och sociala medier.

Beviljande av projekt (4)

Urvalet av projekt sker i två steg. Först, i steg 4.1, bedöms alla ansökningar efter vetenskaplig excellens, relevans för temat, genomförbarhet, möjlighet att bidra till syntesrapport samt behov att sekretariatets operativa stöd. Framgångsrika projekt tas in i planeringen och får stödbrev från Polarforskningssekretariatet vilket kan användas vid ansökningar av medel från forskningsfinansiärer. Att ett projekt tas in i planering garanterar inte att det kommer att genomföras. Forskningsfinansiering för projekt som har tagits in i planering ska gå via forskningsfinansiärer och genom deras ordinarie utlysningar.

Efter att ett projekt beviljats forskningsfinansiering fattar Polarforskningssekretariatet i steg 4.2. beslut om vilka projekt som kan antas för genomförande inom det givna temat. Endast projekt med säkrad forskningsfinansiering kommer att accepteras.

Expedition – fältgående samt icke fältgående forskning inom temat (5, 6)

Polarforskningssekretariatet bjuder in till en gemensam workshop för alla deltagare som fått beviljade projekt inom ett tema. Avsikten är bland annat att skapa en plan för samarbetet mellan de individuella forskningsprojekten i form av utbyte av data, planering av syntesrapport samt eventuella multidisciplinära artiklar.

Workshoppen fungerar delvis som en introduktion till olika projekt och deras ingångsvärden till temat, samt som underlag för skapandet av ett så kallat *Scope of Work* (SoW) för den expeditionsbaserade forskningen.

Efter den gemensamma introduktionsworkshoppen genomförs de enskilda forskningsprojekten i steg 5 och 6 med slutmålet att producera vetenskapliga artiklar, vilket forskarna själva ansvarar för.

Nyttan för samhället – ”Research to Policy” (7)

Polarforskningsprocessen avslutas med en tematisk syntesrapport som på ett sammanfattande och mångvetenskapligt sätt beskriver vad resultatet från forskningen kan betyda för samhället. Rapporten fokuserar på vetenskapliga frågeställningar och resultat från steg 5 och 6. Syntesrapportens primära målgrupp är beslutsfattare.

Polarforskningssekretariatet är redaktör, bistår med underlag, finansierar huvudförfattare samt arrangerar de aktiviteter som är nödvändiga för skrivprocessen. Målsättningen är att få ut rapporten inom ett och ett halvt år efter genomförandet av expeditionens datainsamling i fält.